

VALOKUVIA vaiston ja tiedon varassa

Kun Tero Kokko (s. 1962) tuli kotiin ensimmäiseltä valokuvauskurssiltaan, hän julisti perheelleen ylpeänä, että on kaksi tuntia kuvannut likaista kahvikuppia.

Teksti: Tanja Rantalainen
Kuva: Pentti Salonen

Harrastus on vienyt mennessään ja tänä kesänä Teron Paikka-valokuva-sarja oli esillä Kaarisilta Biennalessa Erstan kartanossa Lahdessa. Kansainväliseen näyttelyyn haki 650 taiteilijaa tai ryhmää ja siihen valittiin 250 taiteilijan teoksia.

Kaarisilta Biennalen tavoite on esitellä laajasti taidetta ja taiteen tekijöitä painottaen tukea tarvitsevien taiteilijoiden osallisuutta taidemaailmassa. Biennalen päämäärä on tasa-arvoistaa taidekenttää.

Paikka-sarja näyttää tulevaisuuden uhkakuvan

Kun Tero näki Kaarisilta Biennale -näyttelyn ilmoituksen, hän oli jo pitkään työstänyt Paikka-sarjaa, joka ottaa kantaa ilmastokatastrofiin. Sarjan kuvat kertovat yhden mahdollisen tarinan lähitulevaisuudesta. Energiamuodot ovat alkaneet hävitä ja jäljellä on vain yksi paikka, minne energia on kerääntynyt. Paikka-sarjan kuvat ovat mustavalkoisia ja rakeisia, eikä katse pääse niissä pakoon minnekään. Valokuva syntyy Teron mukaan tunteesta. Paikka-sarja alkoi kehittyä sattumalta eräänä syysiltana, kun Tero löysi itsensä skeittipuiston läheltä. Sateisessa harmaassa illassa oli erikoinen tunnelma, jonka hän halusi ikuistaa. Sarjaan sopiva, samankaltainen ilmapiiri löytyi myöhemmin vaikkapa parkkihallin portaikosta.

Kuvauskohteet valikoituvat usein vaiston varassa. Kun Tero kulkee kuvaamassa, hän ei monesti tiedä, miksi joku paikka alkaa kiinnostaa.

- Joku kohta aivoissa sanoo, että tuonne.

Kolmen kuvan sarjaa varten Tero otti 200-300 valokuvaa. Hän kuvasi, karsi pois, näytti kuvia ystäville ja vaihtoi järjestystä lukemattomia kertoja.

- Kuvasarjaa työstäessä haastavaa on, ettei riitä, että kuvat ovat hyviä. Niiden on sovittava yhteen ja puhuttava toisilleen, Tero sanoo.

Taiteen tekemistä on opiskeltava

Kamera on Terolle myös apuväline ja hän on kirjoittanut aiheesta saavutettavuus.fi -sivustolle otsikolla Kamera arjen apuna. Tuotteiden hinnat, kuitit, käyntikortit, aikataulut

- Heikkonäköisille vaikeasti erottuvista asioista voi ottaa kuvan ja suurentaa sitä sitten digikameran näytöllä.

Tero luonnehtii itseään elämäntaiteilijaksi, joka on saanut nähdä mielenkiintoisen elämän. Luovuus ja kiinnostus taiteeseen ovat eri elämänvaiheissa tulleet esiin eri tavoilla.

Tero on ehtinyt olla esimerkiksi taikurina ja edustuskokkina, kirjoittaa keittokirjan näkövammaisille, pyörittää omaa yritystään ja toimia saavutettavuustestaajana muun muassa Näkövammaisten liitolle. Kokin ja valokuvaajan tehtävissä hän näkee paljon yhtäläisyyksiä. Edustuspuolella annokset tehdään viimeisen päälle. Värioppi on käytössä.

- Taide on minulle luontainen ilmaisumuoto, mutta sitä varten on opiskeltava. Ei viininmaistajakaan pärjää, vaikka hänellä olisi tarkka makuaisti. On harjoiteltava ja etsittävä tietoa. Sääntöjä ei voi rikkoa, ellei niitä tunne, Tero sanoo.

Tavallista voimakkaammat värit

Sen jälkeen, kun Tero vuonna 2015 jäi eläkkeelle, valokuvaukseen on ollut aikaa keskittyä. Tero pitää harrastuksen sosiaalisuudesta. Ryhmissä käyvät samat tutut ihmiset, joiden kanssa työstetään projekteja ja kehitytään yhdessä.

Innoittajista tärkeimmät ovat Pentti Salonen ja Anni Hanén-Cajander. Pentti Salonen on vanha ystävä, valokuvauksen grand old man, joka on jo vuosia tukenut Teron kasvua kuvaajana. Anni Hanén-Cajanderin valokuvauskurssilla valokuvauksen teorian ja käytännön tietämys taas on kasvanut uusiin mittasuhteisiin.

Vaikka Tero ja Pentti kuvausretkillä kuvaavat samassa paikassa, he näkevät maailman eri tavoilla ja kuvat ovat täysin erilaisia.

- Valokuva on mielenkiintoinen taidemuoto senkin takia, että kuva ei välttämättä aukea katsojalle samalla tavalla kuin kuvaajalle. Tulokset voivat poiketa toisistaan täysin, Tero sanoo.

Hän nauraa, että Pentti Salosen ohje kokeilla kameran automaattiasetuksia ärsytti häntä aikanaan suunnattomasti.

- Jouduin sitten kuitenkin toteamaan, että joissakin ta-

Kolme kuvaa, 200-300 otosta. Tero Kokko näyttelykuviansa edessä. Kasvu kuvaajana on ollut pitkä ja vaatinut opiskelua. Paikka-sarja sai alkunsa eräänä sateisena harmaana iltana.

pauksissa japanilainen insinööri on minua viisaampi.

Nykyään Tero leikkii kameran asetuksilla. Hän saattaa ottaa maisemakuvan ensin mustavalkoisena, niin että voi katsoa asetelmaa muotojen kautta. Hyvä kuva rakentuu Teron mukaan sommittelulla ja linjojen ymmärtämisellä. Valo on myös olennainen elementti.

- Jos kuvaaja ei halua kuvaan taustaa, on järjestettävä niin, että valo tulee sivulta. Valaisimia ja heijastimia voi käyttää apuna, että valo saadaan tasaiseksi. Yksityiskohdan erottuminen vaatii jyrkkää sivulta tulevaa valoa, hän havainnollistaa.

Anni Hanén-Cajanderin kurssija Tero kiittää äärettömän antoisiksi. Kuvaamisen teoriaa ja käytäntöä puidaan uupumatta eri näkökulmista.

- Anni kysyi minulta kerran, näenkö värit paremmin

kuin muut ihmiset. En ollut ajatellut asiaa, mutta se taitaa olla totta. Minulta puuttuvat värikalvot, suodattimet, jotka lähes kaikilla muilla ihmisillä on. Häikäistyn helposti ja värit näyttävät minulle tavallista voimakkaampana, Tero kertoo.

Vammaisuus on Teron mukaan erilaisuutta ja erilaisuus taiteellisessa ilmaisussa tietenkin voimavara.

Tero Facebookissa

<https://www.facebook.com/terokokkofi/>

Tero Kokon kotisivut

<http://www.terokokko.fi/>

Kamera arjen apuna

<http://www.saavutettavuus.fi/kamera.php>